

Обична житна stenica ozbiljno ugrožava prinose pšenice

Автор(и): Растителна защита
Дата: 03.05.2024 Брой: 5/2024

Žitna pijavica (*Oulema melanopa* L.) ima jednu generaciju godišnje i prezimljava kao odrasli insekt pod opalim lišćem na obodu šuma, u šumskim pojasevima, žbunju i u zemljištu. U proleće se bube pojavljuju na divljim žitaricama pri temperaturi vazduha od 18-20°C i temperaturi zemljišta od 9-10°C. Kasnije se sele na pšenicu i koncentrišu se u lokalizovanim žarištima.

Poslednjih godina, obična žitna pijavica se nametnula kao uporna štetočina u regionima Vidin, Montana, Šumen, Stara Zagora, Jambol, Plovdiv i Pazardžik, dok plava žitna pijavica – u Dobrudži, na pšenici i tritikaleu. Međutim, u žitnim usevima je primećeno značajno smanjenje njihovog broja. Oni su povlašćene štetočine, uglavnom na ovsu, ali ih ne treba potcenjivati prvenstveno zbog njihove gustine i plodnosti. Pod povoljnim agro-klimatskim

uslovima, nije isključeno da mogu iznenaditi lokalizovanim masovnim pojavama i zahtevati hemijsku intervenciju odgovarajućim organofosfornim insekticidima.

Foto© FLICKR Larva žitne pijavice (*Oulema melanopa* L.) na listu ječma

Štetna aktivnost imaga i larvi traje oko dva meseca. Smanjenje prinosa pšenice zavisi od stepena oštećenja nanetih listovima. Kod ozime pšenice, kada se uništi 12 do 25% lisne površine, prinos se smanjuje za 14%, a pri gustini od jedne larve po biljci – za 10 kg po dekaru. Stoga je preporučljivo izvršiti hemijsku kontrolu u ovom trenutku.

Suzbijanje

Piretroidni i neonikotinoidni insekticidi se takođe mogu uspešno primeniti, kao što su Inazuma – 15 g/dekar, Karate Zeon – 15 ml/dekar, Mospilan 20 SP – 15 g/dekar, Sumi Alpha 5 EC, Sumicidin 5 EC, Oasis 5 EC – 25 ml/dekar, Mavrik 2F, Lamdex Extra – 42-56 g/dekar.

Poželjno je da se hemijska kontrola žitnih pijavica sprovodi na ekološki prihvatljiv način, prvenstveno protiv imaga, odmah nakon migracije pre polaganja jaja, kada se utvrdi gustina od 8-10 jedinki po 1 m². Zaraženi usevi se tretiraju po obodu, prskanje se primenjuje u trakama, a samo u slučaju ravnomernog zaražavanja celog useva treba tretirati celu površinu.

Hemijska kontrola larvi žitne pijavice obično se sprovodi sa značajnim zakašnjenjem, nakon što je naneta značajna šteta – uništenje velikog dela lisne ploče do 'pergamentnog lista', u kom slučaju prinos opada za preko 50%.